

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Медичний інститут

Кафедра терапевтичних та хірургічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНА ХІРУРГІЯ

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Гарант освітньої програми

Директор інституту

Начальник НМВ

Фролов Ю. А.

Зак М. Ю.

Клименко М. О.

Грищенко Г. В.

Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Загальна хірургія	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Медицина	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	3-й	
Навчальний рік	2019/2020	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	5-й – 6-й	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС / годин	6 кредитів (3,5 / 2,5) / 180 годин	
Структура курсу: - лекції - практичні заняття - годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	30 год. (18 / 12)	
	70 год. (40 / 30)	
	80 год. (46 / 34)	
Відсоток аудиторного навантаження	56%; СРС 44%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Атестація за 5-й семестр	
Форма підсумкового контролю	Екзамен – 6-й семестр	

2. Мета, завдання та заплановані результати вивчення дисципліни

Метою викладання/вивчення навчальної дисципліни «Загальна хірургія» є опанування студентами заходів з організації санітарно-епідемічного режиму в хірургічній клініці; видів перев'язочного матеріалу та способів його застосування. Знати види кровотечі і способи її тимчасової та кінцевої зупинки; трансфузії компонентів донорської крові, ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика; основи анестезіології та реаніматології; клініка, діагностика, першу медичну допомогу. Принципи лікування при травматичних ушкодженнях; загальні питання хірургічної інфекції; клініка, діагностика, лікування, профілактика окремих видів хірургічної інфекції; основи трансплантології, основи клінічної онкології; методологія обстеження хірургічного хворого.

Завдання навчання:

- набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з питань:
- оволодіння систематизованими знаннями з організації хірургічної допомоги і профілактики розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції;
- формування практичних умінь з використання перев'язочного матеріалу;
- оволодіння навичками догляду за хірургічними хворими;
- знайомство з принципами місцевого і загального знеболення, оволодіння алгоритмами діагностики термінальних станів, клінічної смерті і проведення заходів для елементарної підтримки життя;
- знайомство з основами трансфузіології та оволодіння методиками трансфузії компонентів донорської крові і забезпечення профілактики виникнення гемотрансфузійних ускладнень;
- опанування вмінням діагностувати різноманітні травматичні ушкодження та надавати при них першу медичну допомогу, засвоєння принципів лікування травматичних ушкоджень в умовах стаціонару;
- опанування загальними знаннями про хірургічну інфекцію, вмінням діагностувати хірургічні інфекційні хвороби; засвоєння принципів і особливостей лікування різних хірургічних інфекційних процесів та способів для їх профілактики;
- знайомство з основами трансплантології;
- оволодіння знаннями з основ клінічної онкології;
- формування практичних умінь щодо обстеження хірургічного хворого і оформлення його результатів в медичній карті стаціонарного хворого.

Передумови вивчення дисципліни (міждисциплінарні зв'язки).

Дисципліна «Загальна хірургія» базується на знаннях, що отримуються студентами під час вивчення таких фундаментальних дисциплін, як анатомія, гістологія, фізіологія, патоморфологія, патофізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, фармакологія, і закладає основи для вивчення клінічної хірургії, травматології та ортопедії, урології, нейрохірургії, акушерства і гінекології, анестезіології, реаніматології та інших навчальних дисциплін, що передбачають застосування хірургічних методів лікування.

Очікувані результати навчання. В результаті вивчення дисципліни студенти мають:

- засвоїти основні заходи, необхідні для організації роботи у хірургічному відділенні і забезпечення профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньолікарняної інфекції

- набути практичні навички з накладання пов'язок з використанням різноманітних перев'язочних матеріалів
- набути практичні навички для надання першої медичної допомоги при таких станах як кровотеча, закрите пошкодження м'яких тканин, перелом кістки, вивих, синдром тривалого стиснення, рана, опік, відмороження
- набути практичні навички для підготовки і проведення трансфузії компонентів крові донора
- засвоєти знання з основ місцевої і загальної анестезії, набути вміння вибирати метод знеболення в залежності від стану хворого і наявної хірургічної патології
- набути практичні навички для діагностики і диференціальної діагностики при різноманітних хірургічних інфекційних процесах, отримання вмінь щодо вибору лікувальної програми і засобів профілактики при хірургічній інфекції
- засвоєти знання про особливості застосування різних трансплантатів, про деонтологічні та юридичні аспекти при трансплантації
- набути навички і вміння для обстеження хірургічного хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації формування морально-етичних та деонтологічних

- ***ЗНАТИ:***

- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної хірургії
- основні принципи організації хірургічної допомоги населенню України
- основи організації раціонального режиму і лікування хірургічного хворого
- загальні елементи догляду за хірургічними хворими
- теоретичні аспекти про перев'язочний матеріал і способи його застосування
- теоретичні основи сучасної антисептики
- теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної
- інфекції; класифікацію, клінічні прояви, наслідки кровотечі, методи тимчасової і кінцевої зупинки
- кровотечі, теоретичні і практичні аспекти трансфузії препаратів донорської крові та кровозамінників
- ускладнення при гемотрансфузії, заходи для їх профілактики і лікування;
- основи анестезіології
- основи реаніматології, клінічні прояви термінальних станів, їх діагностику, стадії і заходи
- при проведенні серцево-легеневої реанімації; загальні питання травматології, онкології та трансплантології
- засоби і способи транспортної іммобілізації
- теоретичні аспекти про рани і рановий процес, лікування ран
- загальні питання хірургічної та ВІЛ-інфекції
- клініку, діагностику та лікування окремих гнійно-запальних захворювань м'яких тканин,
- сухожилків, кісток та суглобів; методику обстеження хворого, особливості обстеження хворого з хірургічною патологією
- структуру медичної карти стаціонарного хворого;

- ***ВМІТИ:***

- накладати бинтову пов'язку на різні ділянки тіла
- накладати лонгету з гіпсу

- вибирати засіб для транспортної іммобілізації, накладати шину Крамера, Дітерікса
- провести дезінфекцію різних інструментів та предметів догляду за хворими
- організувати відповідні санітарно-епідемічні умови для різних приміщень хірургічного відділення
- виконати підшкірну, внутрішньом'язову ін'єкції, провести венепункцію, становити
- внутрішньовенний катетер, налаштувати систему для трансфузії кровозамінників і компонентів донорської крові; виконати катетеризацію сечового міхура м'яким катетером, поставити очисну та сифонну
- клізму, промити шлунок зондом; підготувати операційне поле;
- застосувати заходи для профілактики виникнення пролежнів;
- провести диференційну діагностику при кровотечі, виявляти ознаки розвитку геморагічного
- шоку; застосувати способи тимчасової зупинки кровотечі, вибирати спосіб для кінцевої зупинки
- кровотечі; визначити групу крові за системою АВО та Rh, провести тести на індивідуальну сумісність
- крові реципієнта та донора, вибрати тести на сумісність при трансфузії компонентів донорської крові, організувати і провести трансфузію еритроцитарної маси, свіжозамороженої плазми; вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- провести діагностику термінальних станів, виконувати заходи елементарної підтримки
- життя; діагностувати різноманітні травматичні пошкодження;
- надавати першу медичну допомогу при різноманітних травматичних пошкодженнях;
- вибрати хірургічну тактику при лікуванні різних стадій ранового процесу;
- вибрати засоби для місцевого застосування при лікуванні ран в залежності від стадії
- ранового процесу; діагностувати різноманітні інфекційні хірургічні процеси, проводити між ними
- диференційну діагностику; діагностувати гнійно-некротичну стадію розвитку інфекційного хірургічного захворювання;
- вибирати відповідну хірургічну тактику для різних стадій розвитку хірургічної інфекції;
- скласти лікувальну програму при різних інфекційних хірургічних захворюваннях;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження хірургічного хворого;
- оформити карту стаціонарного хворого для пацієнта з хірургічною патологією.

- МАТИ КОМПЕТЕНЦІЇ:

Розроблена програма відповідає *освітньо-професійній програмі (ОПП)* та орієнтована на формування *компетентностей*:

- загальні (ЗК) – ЗК1-ЗК3 ОПП:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- фахові компетентності (ФК) – ФК1-ФК9, 11, 14, 15, 18 ОПП:

- Навички опитування пацієнта.
- Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
 - Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
 - Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
 - Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
 - Здатність до діагностування невідкладних станів.
 - Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
 - Навички надання екстреної медичної допомоги.
 - Навички виконання медичних маніпуляцій.
 - Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- Здатність до ведення медичної документації.

Програмні результати навчання (ПРН). ПРН11, 13 – 18, 22, 25, 28, 30, 32, 33, 35, 41

- Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого. За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, вдома у пацієнта та ін.), використовуючи знання про людину, її органи та системи.
- В умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу та серед прикріпленого населення: вміти виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. Вміти встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2), у умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Визначати характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись

відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

- Визначати принципи лікування захворювання (за списком 2), в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, у т. ч. польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Встановити діагноз (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини, за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі), у т. ч. в умовах надзвичайної ситуації, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.
- Формувати, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на виробництві, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, серед закріпленого контингенту населення:

диспансерні групи хворих;

групи здорових людей, що підлягають диспансерному нагляду (новонароджені, діти, підлітки, вагітні, представники професій, що мають проходити обов'язковий диспансерний огляд)

- Організовувати проведення серед закріпленого контингенту населення заходів вторинної та третинної профілактики, використовуючи узагальнену процедуру оцінки стану здоров'я людини (скринінг, профілактичний медичний огляд, звернення за медичною допомогою), знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, в умовах закладу охорони здоров'я, зокрема:
 - формувати групи диспансерного нагляду;
 - організовувати лікувально-оздоровчі заходи диференційовано від групи диспансеризації.
- Проводити в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу:
 - виявлення і ранню діагностику інфекційних захворювань (за списком 2);
 - первинні протиепідемічні заходи в осередку інфекційної хвороби.
- В закладі охорони здоров'я, або вдома у хворого на підставі отриманих даних про стан здоров'я пацієнта, за допомогою стандартних схем, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення:
 - визначати тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду;
 - визначати тактику обстеження та первинної профілактики здорових осіб, що підлягають диспансерному нагляду;
 - розраховувати та призначати необхідні продукти харчування дітям першого року життя

- Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини.
- На території обслуговування за стандартними методиками описових, аналітичних епідеміологічних та медико-статистичних досліджень:
 - проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань;
 - оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я;
 виявляти фактори ризику виникнення та перебігу захворювань;
 формувати групи ризику населення.
- В умовах закладу охорони здоров'я або його підрозділу за стандартними методиками:
 - проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини;
 - приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги;
 - проводити контроль якості медичного обслуговування на основі статистичних даних, експертного оцінювання та даних соціологічних досліджень з використанням індикаторів структури, процесу та результатів діяльності;
 - визначати фактори, що перешкоджають підвищенню якості та безпеки медичної допомоги.

3. Програма навчальної дисципліни

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни складається з двох блоків:

БЛОК 1. ВВЕДЕННЯ В ХІРУРГІЮ. ДЕСМУРГІЯ. ОСНОВИ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОГО РЕЖИМУ В ХІРУРГІЧНІЙ КЛІНІЦІ. НЕВІДКЛАДНІ ХІРУРГІЧНІ СТАНИ. ОСНОВИ ТРАНСФУЗІОЛОГІЇ, АНЕСТЕЗИОЛОГІЇ ТА РЕАНІМАТОЛОГІЇ

Розділ 1. Десмургія. Антисептика. Асептика. Кровотеча. Гемотрансфузія.

Травматичні ушкодження.

Теми:

1. Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.
2. Десмургія. Пов'язки на живіт, промежину, нижню кінцівку. Гіпсова техніка.
3. Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.
4. Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика.
5. Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.

Розділ 2. Кровотеча, крововтрата. Основи трансфузіології

Теми:

6. Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.
7. Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба.
8. Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові.
9. Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.

Розділ 3. Основи анестезіології та реанімації

Теми:

10. Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення.
11. Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика.
12. Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.

Розділ 4. Травматичні ушкодження

Теми:

13. Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування.
14. Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування
15. Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування
16. Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування.
17. Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічних розбір хворого з інфікованою раною.
18. Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Опіки, викликані запалювальними сумішами.
19. Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.
20. Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості.

Блок 2 ХІРУРГІЧНА ІНФЕКЦІЯ. ЗМЕРТВІННЯ. ОСНОВИ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ОНКОЛОГІЇ. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ХІРУРГІЧНИХ ХВОРИХ

Розділ 1. Травматичні ушкодження

Теми:

21. Загальні питання хірургічної інфекції: класифікація; збудники хірургічної інфекції; транслокація. Патогенез розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Принципи діагностики і лікування. Абсцес, флегмона.

22. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин: фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха

23. Панарицій. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Лімфангіт, лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.

24. Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика

25. Пращець. Сибірка. Дифтерія рани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Діагностика, профілактика та принципи лікування прашця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.

26. Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. Дезінтоксикаційна терапія та імунокорекція.

27. Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування

Розділ 2. Основи трансплантології та клінічної онкології.

Теми:

28. Трансплантологія. Класифікація трансплантатів. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації.

29. Пухлини. Етіологія, патогенез. Доброякісні і злоякісні пухлини. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви. Методи діагностики. Принципи лікування.

Розділ 3. Методика обстеження і курація хірургічного хворого.

Теми:

30. Обстеження хірургічного хворого. Збір скарг, анамнезу захворювання і життя. Об'єктивне обстеження голови, шиї, грудної клітки. Живота, опорно-рухового апарату, судин, лімфатичних вузлів.

31. Курація хірургічного хворого (перше заняття).

32. Курація хірургічного хворого

33. Захист історії хвороби

БЛОК 1.

ВВЕДЕННЯ В ХІРУРГІЮ. ДЕСМУРГІЯ. ОСНОВИ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОГО РЕЖИМУ В ХІРУРГІЧНІЙ КЛІНІЦІ. НЕВІДКЛАДНІ ХІРУРГІЧНІ СТАНИ. ОСНОВИ ТРАНСФУЗІОЛОГІЇ, АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА РЕАНІМАТОЛОГІЇ

Розділ 1. Десмургія. Антисептика. Асептика. Кровотеча. Гемотрансфузія. Травматичні ушкодження.

Теми:

1. Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.

Десмургія як розділ хірургії. Історія. Пов'язка та перев'язка. Перев'язочний матеріал. Класифікація: тиснучі пов'язки, іммобілізуючі, коригуючі, оклюзійні, пов'язки з витяганням. Залежні від матеріалу та локалізації. Види і властості перев'язувального матеріалу. Правила накладання бинтових пов'язок. Типові бинтові пов'язки циркулярна, спіральна, на очі, вуздечка.

2. Десмургія. Пов'язки на живіт, промежину, нижню кінцівку. Гіпсова техніка.

Хрестоподібна або вісімкоподібна, колосоподібна пов'язка. Пов'язка на великий палець. Пов'язка Дезо, Вільпо, Гіпократ. Безбентові пов'язки: кліюві, косинки, лейкоцитарні. Суспензорій. Шинні пов'язки. Види гіпсових пов'язок: лонгета, циркуляторна, вікончата, мостоподібна, корсет, ліжечко. Техніка накладання гирлових пов'язок. Основні вимоги до гіпсових пов'язок.

3. Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.

Антисептика, історія розвитку: Абу Алі Ібн Сіна (Авіценна), 980-1037 рр., Парацельс (1493–1541), Амбруаз Паре (1510–1590), М.І. Пирогов (1810–1881), Джозеф Лістер, Земмельвейса, Луї Пастер (1822–1895) Види антисептики: фізична, механічна, хімічна, біологічна. Види антисептиків: галоїди (галоїдовмісні), спиртовмісні, окиснювачі, барвники, кислоти, луги, солі важких металів, альдегідовмісні препарати, поверхнево-активні речовини (детергенти), гуанідовмісні препарати, феноловмісні препарати, антисептики природного походження. Застосування антисептиків при обробці: приміщень, інструменту, рук медичного працівника, біологічних матеріалів.

4. Внутрішньолікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика.

Внутрішньолікарняна інфекція, як проблема хірургічного стаціонару. Причини: порушення правил особистої гігієни, дезінфекції інструментарію, дезінфекції повітря, засоби індивідуального захисту (маски, респіратори, рукавички, окуляри).

Санітарно-протиепідемічний режим – як комплекс організаційних, санітарно-профілактичних, гігієнічних та протиепідемічних заходів, які направлені на попередження внутрішньолікарняної інфекції. Способи передачі інфекції: контактний, повітряно-крапельний, трансмісивний (при введенні ліків, крові, їжі, через живого переносника).

Асептика. Основна мета: захист організму хворого і особливо рани від контакту із зовнішнім бактерійно зараженим середовищем; знищення мікроорганізмів за допомогою фізичних, хімічних, біологічних і механічних методів на всьому, що може контактувати з раною хворого, а також на предметах, які можуть стати джерелом розповсюдження внутрішньолікарняної інфекції. Основний закон асептики «Все, що контактує з раною, повинно бути вільним від бактерій».

5. Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.

Поняття про хірургічну операцію. Класифікація хірургічних операцій за особливостями виконання, за призначенням, за метою, за етапністю тощо. Основні етапи виконання хірургічної операції. Визначення передопераційного періоду, його тривалість і задачі. Особливості підготовки хворих до екстрених, термінових і планових операцій. Передопераційний період: догляд за шкірою хворого, санація ротової порожнини, гоління волосся, очищення кишечника за допомогою клізм, гігієна білизни та одягу хворих. Основні аспекти догляду за хворими у післяопераційному періоді, профілактика можливих ускладнень. Харчування хворих. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії

Розділ 2. Кровотеча, крововтрата. Основи трансфузіології.

6. Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.

Визначення та класифікація кровотеч. Визначення крововтрати, способи визначення величини крововтрати, класифікація крововтрати в залежності від її величини. Адаптаційні патофізіологічні зміни при крововтраті. Механізм самостійної зупинки кровотечі. Способи тимчасової зупинки кровотечі (пальцеве притискання, давлюча пов'язка, закрутка, джгут тощо). Способи кінцевої зупинки кровотечі: механічні, фізичні, біологічні. Поняття по судинний шов. Способи відновлення цілісності ушкодженого магістрального русла.

7. Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба.

Історія розвитку переливання крові. Аспекти вчення про групи крові. Способи визначення групи крові за системами АВО та Rh-фактор. Спосіб визначення індивідуальної сумісності за системою АВО, варіанти визначення індивідуальної сумісності за системою Rh-фактор. Проведення проби на біологічну сумісність.

8. Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові.

Показання та протипоказання до переливання крові та її компонентів. Шляхи та способи гемотрансфузії. Механізм дії перелитої крові та її компонентів. Макроскопічне визначення якості препарату крові перед трансфузією. Класифікація препаратів, що містять компоненти крові. Організація і проведення операції гемотрансфузія. Заповнення протоколу гемотрансфузії.

9. Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.

Ускладнення при трансфузії компонентів крові, їх класифікація, патогенез, клініка, диференційна діагностика. Гемотрансфузійний шок, клініка, діагностика, принципи лікування. Профілактика ускладнень при гемотрансфузії. Аспекти профілактики передачі інфекційної хвороби при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники, їх класифікація, покази до застосування, способи застосування.

Розділ 3. Основи Анестезіології та реаніматології.

10. Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення.

Визначення місцевої анестезії. Різновиди місцевого знеболення (поверхнева, пошарова інфільтративна, регіональна, субарахноїдальна, епідуральна, внутрішньокісткова). Препарати і їх дози для місцевої анестезії. Показання, протипоказання для застосування різних способів місцевої анестезії. Можливі ускладнення при проведенні місцевої анестезії та їх профілактика.

11. Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика.

Визначення загальної анестезії. Різновиди загальної анестезії. Покази та протипокази для різних видів наркозу. Поняття про премедикацію. Препарати для інгаляційного та неінгаляційного наркозу. Масковий наркоз, методика проведення.

Стадії ефірного наркозу. Будова апарату для інгаляційного наркозу. Типи дихальних контурів. Алгоритм проведення ендотрахеального наркозу. Різновиди неінгаляційного наркозу, застосування. Особливості проведення неінгаляційного наркозу. Можливі ускладнення при загальній анестезії та їх профілактика.

12. Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.

Визначення реаніматології. Термінові стани та їх клінічні прояви. Клінічна смерть: клініка, діагностика. Етапи реанімаційних заходів при клінічній смерті за Сафаром та їх мета. Показання і техніка проведення заходів елементарної підтримки життя (САВ). Контроль ефективності заходів елементарної підтримки життя. Відпрацювання алгоритму дій при діагностиці клінічної смерті та проведенні заходів елементарної підтримки життя. Етичні і юридичні аспекти реаніматології.

Розділ 4. Травматичні ушкодження.

13. Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування.

Поняття про травматизм. Різновиди пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Патоморфологічні та патофізіологічні аспекти при закритих пошкодженнях м'яких тканин. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин. Клінічні прояви закритого пошкодження головного мозку, органів грудної клітки, органів черевної порожнини, органів сече-вивідної системи. Перша допомога і особливості транспортування постраждалих при різних закритих пошкодженнях м'яких тканин. Профілактика розвитку травматичного шоку. Принципи лікування ушкоджень м'яких тканин в умовах стаціонару.

14. Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування.

Визначення перелому кісток. Класифікація переломів. Механізм виникнення перелому і його вплив на зміщення кісткових уламків. Патофізіологічні і патоморфологічні аспекти регенерації кісткової тканини при переломі. Клінічні прояви при переломі кістки, способи інструментальної діагностики переломів. Задачі і алгоритм надання першої медичної допомоги при переломі кістки. Профілактика травматичного шоку на догоспітальному етапі надання допомоги постраждалому з переломом. Засоби транспортної іммобілізації та особливості їх застосування при переломах кісток. Принципи лікування переломів кісток в умовах стаціонару.

Визначення вивиху. Класифікація вивихів. Патофізіологічні і патоморфологічні аспекти вивиху. Клінічні прояви і діагностика вивиху. Елементи першої медичної допомоги при вивиху. Загальні умови для проведення репозиції при вивиху та способи репозиції в залежності від локалізації вивиху. Принципи лікування вивиху.

15. Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.

Визначення політравми, класифікація. Сучасні методи діагностики і лікування в умовах військових дій і стихійного лиха. Травматичний шок: патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи профілактики розвитку і лікування на догоспітальному і госпітальному етапах надання допомоги постраждалому. Синдром тривалого стиснення: визначення, патофізіологічні і патологоанатомічні аспекти, клінічні

прояви, класифікація, діагностика. Алгоритм першої медичної допомоги при синдромі тривалого стиснення. Принципи лікування в умовах лікарні.

16. Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування.

Визначення рани, структура рани, класифікація ран, характеристика різних типів ран. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти при рані. Елементи першої медичної допомоги при рані. Умови, що сприяють розвитку інфекційного процесу в контамінованій рані. Профілактика розвитку інфекційного процесу у випадковій контамінованій рані (первинна хірургічна обробка). Чиста післяопераційна рана, її особливості. Загоєння чистої рани первинним натягом (стадії ранового процесу при чистій рані). Первинний хірургічний шов та його різновиди. Лікування чистої рани в післяопераційному періоді. Патоморфологічні особливості при вогнепальному пораненні. Особливості структурних і функціональних змін тканини від виду зброї. Первинна хірургічна обробка вогнепальних ран, її особливості.

17. Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічних розбір хворого з інфікованою раною.

Визначення інфікованої рани. Перебіг ранового процесу в інфікованій рані, характеристика різних стадій ранового процесу при інфікованій рані. Принцип лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Хірургічна обробка гнійної рани: покази, протипоказання, техніка проведення. Види дренивання гнійної рани. Види вторинних хірургічних швів, покази та протипоказання для їх застосування. Хірургічні операції, що можуть бути застосовані в стадії епітелізації та рубцювання. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною.

18. Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Опіки, викликані запалювальними сумішами.

Визначення опіку. Різновиди опіку. Класифікація опіку за глибиною, площею, важкістю. Клінічні прояви термічного опіку в залежності від ступеня ураження. Алгоритм надання першої медичної допомоги при термічному опіку. Симптоматика різного ступеня опіку хімічними сполуками, особливості першої медичної допомоги при цьому виді ураження. Променевий опік: причини, клінічні прояви, перша допомога, профілактика. Визначення глибини і площі ураження при опіку, значення цих даних при наданні медичної допомоги постраждалому. Особливості ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху, запалювальними сумішами, перша медична допомога при цих ураженнях.

19. Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.

Визначення опікової хвороби. Періоди опікової хвороби. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти періодів опікової хвороби. Принципи місцевого лікування опіку. Особливості лікування різних періодів опікової хвороби. Розрахунок об'єму трансфузії при лікуванні опікового шоку. Види хірургічних операцій при лікуванні опіку.

20. Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості.

Визначення відмороження. Фактори, що сприяють виникненню холодової травми. Періоди перебігу відмороження. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти виникнення та перебігу ураження при відмороженні. Класифікація відмороження: ступені ураження та їх клінічні прояви. Особливості надання першої медичної допомоги постраждалому з відмороженням в дореактивному періоді. Принципи лікування відмороження в післяреактивному періоді. Хірургічні операції, що застосовують при лікуванні відмороження. Електротравма: патоморфологічні та патофізіологічні аспекти; клінічні прояви, особливості першої медичної допомоги.

БЛОК 2.

ХІРУРГІЧНА ІНФЕКЦІЯ. ЗМЕРТВІННЯ. ОСНОВИ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ОНКОЛОГІЇ. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ХІРУРГІЧНИХ ХВОРИХ

Розділ 1. Хірургічна інфекція. Змертвіння.

Темаи

21. Загальні питання хірургічної інфекції: класифікація; збудники хірургічної інфекції; транслокація. Патогенез розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Принципи діагностики і лікування. Абсцес, флегмона.

Визначення хірургічної інфекції. Класифікація хірургічної інфекції. Збудники хірургічної інфекції та їх характеристика. Визначення транслокації та причини її виникнення. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Стадії перебігу патологічного процесу при хірургічній інфекції. Діагностика та диференційна діагностика стадій перебігу хірургічного інфекційного процесу. Принципи лікування хірургічної інфекції. Абсцес: визначення, клінічні прояви, діагностика, принцип лікування. Флегмона: визначення, особливості клінічного перебігу, діагностика, принцип лікування.

22. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин: фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха.

Визначення фурункулу, карбункулу, гідраденіту, маститу, парапроктиту, бешихи. Особливості клінічної картини при зазначених хірургічних інфекційних процесах в залежності від стадії розвитку. Клінічна класифікація маститу, парапроктиту. Клінічні форми бешихи. Хірургічна тактика і комплексне лікування при зазначених хворобах в залежності від клінічної форми та стадії розвитку патологічного процесу.

23. Панарицій. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Лімфангіт, лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.

Визначення панарицію, класифікація панарицію. Визначення флегмони кисті та її класифікація. Особливості анатомічної будови кисті, що впливають на клініку і розвиток інфекційного процесу. Клініка при різних формах панарицію, діагностика, принципи і особливості лікування різних форм панарицію. Клінічні прояви флегмони кисті в залежності від різновиду і стадії розвитку інфекційного процесу. Діагностика, диференційна діагностика при флегмоні кисті, принципи хірургічного лікування. Визначення лімфангіту, лімфаденіту. Етіологічні, патофізіологічні та

патоморфологічні аспекти лімфангіту та лімфаденіту. Клінічні форми лімфангіту. Принципи хірургічної тактики і лікування при лімфангіті і лімфаденіті.

24. Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика.

Визначення гнилісної хірургічної інфекції. Характеристика збудників гнилісної інфекції. Особливості клінічної картини, діагностики і перебігу при гнилісній інфекції. Хірургічна тактика при лікуванні гнилісного хірургічного процесу, особливості медикаментозного лікування. Визначення анаеробної клостридіальної інфекції, характеристика її збудників. Газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, принципи хірургічного лікування, Засоби для специфічної профілактики і лікування газової гангрени, заходи, що забезпечують неспецифічну профілактику щодо виникнення газової гангрени.

25. Правець. Сибірка. Дифтерія рани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Діагностика, профілактика та принципи лікування правця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.

Правець: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, засоби для профілактики, планова та екстрена профілактика. Діагностика профілактика та принципи лікування правця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій. Сибірка: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, специфічне лікування, профілактика. Дифтерія рани: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування, профілактика.

26. Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. Дезінтоксикаційна терапія та імюнокорекція.

Визначення сепсису (сепсис-3). Історичні аспекти формування концепції про сепсис. Етіологія сепсису, патогенез, класифікація, клінічні прояви. Алгоритм та клінічні критерії для діагностики сепсису. Принципи комплексного лікування хірургічного сепсису. Септичний шок: критерії для діагностики, принципи лікування. Синдром поліорганної недостатності: основні показники, за якими визначають недостатність тієї чи іншої системи. Поняття про дезінтоксикацію, способи і покази для застосування. Імунотерапія, покази та принципи проведення.

27. Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування.

Визначення змертвіння. Причини виникнення некрозу, класифікація некрозу, загальні принципи діагностики і лікування. Визначення гангрени, патогенез, класифікація, діагностика, принципи лікування. Стадії розвитку гострої і хронічної ішемії кінцівки. Виразки: визначення, причини виникнення, патогенез, клінічні прояви, ускладнення, принципи лікування. Нориці: визначення, причини утворення, патогенез, клінічні прояви, способи діагностики, принципи місцевого лікування, хірургічна тактика.

Розділ 2. Основи трансплантології та клінічної онкології.

Теми:

28. Трансплантологія. Класифікація трансплантатів. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації.

Визначення трансплантології. Класифікація трансплантатів. Сучасні матеріали для виготовлення штучних трансплантатів. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Принципи підбору донорських органів для трансплантації. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи трансплантології.

29. Пухлини. Етіологія, патогенез. Доброякісні і злоякісні пухлини. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви. Методи діагностики. Принципи лікування.

Визначення пухлини. Сучасні погляди на причини і розвиток пухлин. Ознаки доброякісності та злоякісності пухлини. Класифікація пухлин. Критерії для формування клінічних груп онкологічних хворих. Клінічні прояви доброякісних і злоякісних пухлин. Сучасні способи інструментальної діагностики при онкологічному процесі. Принципи лікування. Різновиди хірургічних операцій при онкологічному захворюванні (радикальна, паліативна, симптоматична).

Розділ 3. Методика обстеження і курація хірургічного хворого.

30. Обстеження хірургічного хворого. Збір скарг, анамнезу захворювання і життя. Об'єктивне обстеження голови, шиї, грудної клітки. Живота, опорно-рухового апарату, судин, лімфатичних вузлів.

31. Курація хірургічного хворого (перше заняття).

32. Курація хірургічного хворого (друге заняття).

Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	Л	П	Лаб.	Інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7
БЛОК 1. ВВЕДЕННЯ В ХІРУРГІЮ. ДЕСМУРГІЯ. ОСНОВИ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІЧНОГО РЕЖИМУ В ХІРУРГІЧНІЙ КЛІНІЦІ. НЕВІДКЛАДНІ ХІРУРГІЧНІ СТАНИ. ОСНОВИ ТРАНСФУЗІОЛОГІЇ, АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА РЕАНІМАТОЛОГІЇ						
Розділ 1. Десмургія. Антисептика. Асептика. Кровотеча. Гемотрансфузія. Травматичні ушкодження.						
Тема 1. Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.	5		2	-	-	3
Тема 2. Десмургія. Пов'язки на живіт, промежину, нижню кінцівку. Гіпсова техніка.	5		2	-	-	3
Тема 3. Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.	5,3	1,1	2	-	-	2
Тема 4. Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика.	6	1	2	-	-	3

Тема 5. Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.	4,2	0,2	2	-	-	2
Разом:	25,3	2,3	10	-	-	13
Розділ 2. Кровотеча, крововтрата. Основи трансфузіології						
Тема 6. Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.	6	2	2	-	-	2
Тема 7. Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба.	6,1	1,1	2	-	-	3
Тема 8. Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові.	5	1	2	-	-	2
Тема 9. Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.	6	2	2	-	-	2
Разом:	23,1	6,1	8			9
Розділ 3 Основи анестезіології та реанімації						
Тема 10. Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення.	4,5	0,5	2	-	-	2
Тема 11. Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика.	4,6	0,6	2	-	-	2
Тема 12. Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.	7	2	2	-	-	3
Разом:	16,1	3,1	6			7
Розділ 4. Травматичні ушкодження.						
Тема 13. Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування.	4,5	0,5	2	-	-	2
Тема 14. Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування.	5,5	1,5	2	-	-	2
Тема 15. Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.	4	-	2	-	-	2
Тема 16. Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування.	6,25	1,25	2	-	-	3
Тема 17. Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічних розбір хворого з інфікованою ранною.	5,25	1,25	2	-	-	2

Тема 18. Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Опіки, викликанні запалювальними сумішами.	5	1	2	-	-	2
Тема 19. Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.	4,5	0,5	2	-	-	2
Тема 20. Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості.	4,5	0,5	2	-	-	2
Разом за розділом 4:	39,5	6,5	16	-	-	17
Разом за блоком 1	104	18	40	-	-	46
Блок 2. ХІРУРГІЧНА ІНФЕКЦІЯ. ЗМЕРТВІННЯ. ОСНОВИ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ОНКОЛОГІЇ. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ХІРУРГІЧНИХ ХВОРИХ						
Розділ 1. Хірургічна інфекція. Змертвіння.						
Тема 21. Загальні питання хірургічної інфекції: класифікація; збудники хірургічної інфекції; транслокація. Патогенез розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Принципи діагностики і лікування. Абсцес, флегмона.	6	2	2	-	-	2
Тема 22. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин: фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха,	5	1	2	-	-	2
Тема 23. Панарицій. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Лімфангіт, лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.	5	1	2	-	-	2
Тема 24. Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика.	5,5	1,5	2	-	-	2
Тема 25. Правець. Сибірка. Дифтерія рани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Діагностика, профілактика та принципи лікування правця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.	4,5	0,5	2	-	-	2
Тема 26. Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. Дезінтоксикаційна терапія та імунотерапія.	6	2	2	-	-	2
Тема 27. Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування.	6	2	2	-	-	2
Разом:	38	10	14	-	-	14

Розділ 2. Основи трансплантології та клінічної онкології.						
Тема 28. Трансплантологія. Класифікація трансплантатів. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації.	7	1	2	-	-	4
Тема 29. Пухлини. Етіологія, патогенез. Доброякісні і злоякісні пухлини. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви. Методи діагностики. Принципи лікування.	7	1	2	-	-	4
Разом:	14	2	4	-	-	8
Розділ 3. Методика обстеження і курація хірургічного хворого.						
Тема 30. Обстеження хірургічного хворого. Збір скарг, анамнезу захворювання і життя. Об'єктивне обстеження голови, шиї, грудної клітки. Живота, опорно-рухового апарату, судин, лімфатичних вузлів.	8		4	-	-	4
Тема 31. Курація хірургічного хворого (перше заняття).	6		2			4
Тема 32. Курація хірургічного хворого (друге заняття).	6		2			4
Тема 33. Захист історії хвороби.	4		4			-
Разом з розділом 3	24		12			12
Разом за блоком 2	76	12	30			34
Всього за дисципліною	180	30	70			80

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин
	Блок 1	
1	Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування. Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика. 1. Антисептика. Види антисептики. 2. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування 3. Внутрішньо-лікарняна інфекція. 4. Асептика	2
2	Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі. 1. Кровотеча і крововтрата 2. Класифікація крововтрат 3. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі 4. Долікарська допомога при кровотечах	2
3	Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та	2

	<p>Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба. Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор 2. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор 3. Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові. 	
4	<p>Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика 2. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. 3. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування. 	2
5	<p>Хірургічна операція. Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення. Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика. Закриті пошкодження м'яких тканин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хірургічна операція. 2. Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення. 3. Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика 4. Закриті пошкодження м'яких тканин. 	2
6	<p>Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реаніматологія як наука. 2. Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть 3. Базова серцево-легенева реанімація. 	2
7	<p>Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закриті пошкодження м'яких тканин 2. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування 3. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості. 	2
8	<p>Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості. Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Опікова хвороба. Лікування</p>	2

	<p>опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. 2. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості. 3. Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Опікова хвороба. 4. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку. 	
9	<p>Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічних розбір хворого з інфікованою раною. Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу 2. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. 3. Клінічних розбір хворого з інфікованою раною 4. Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. 5. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку 	2
	Разом за блоком 1	18
	Блок 2. ХІРУРГІЧНА ІНФЕКЦІЯ. ЗМЕРТВІННЯ. ОСНОВИ ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ОНКОЛОГІЇ. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ХІРУРГІЧНИХ ХВОРИХ	
10	<p>Загальні питання хірургічної інфекції: класифікація; збудники хірургічної інфекції; транслокація. Патогенез розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Принципи діагностики і лікування. Абсцес, флегмона.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні питання хірургічної інфекції: класифікація; збудники хірургічної інфекції; транс локація 2. Патогенез розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. 3. Принципи діагностики і лікування. 4. Абсцес, флегмона. 	2
11	<p>Гострі гнійні захворювання м'яких тканин: фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха. Панарицій. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Лімфангіт, лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин 2. Фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха 3. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті. 4. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування 5. Лімфангіт, лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, 	2

	діагностика, принципи лікування.	
12	<p>Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика. Повець. Сибірка. Дифтерія рани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Діагностика, профілактика та принципи лікування правця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування 2. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика. 3. Повець. Сибірка. Дифтерія рани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика 4. Діагностика, профілактика та принципи лікування правця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій 	2
13	<p>Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. Дезінтоксикаційна терапія та імунокорекція.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. 2. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. 3. Дезінтоксикаційна терапія та імунокорекція. 	2
14	<p>Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Змертвіння. Некроз. Гангрена 2. Виразки. Нориці. 3. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування. 	2
15	<p>Трансплантологія. Класифікація трансплантатів. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації. Пухлини. Етіологія, патогенез. Доброякісні і злоякісні пухлини. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви. Методи діагностики. Принципи лікування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трансплантологія. Класифікація трансплантатів. 2. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації. 3. Пухлини. Етіологія, патогенез. Доброякісні і злоякісні пухлини 4. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви. 5. Методи діагностики. Принципи лікування 	2
	Разом за блоком 2	12
	Всього за дисципліною	30

4.2. План практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	БЛОК 1	
1	Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.	2
2	Десмургія. Пов'язки на живіт, промежину, нижню кінцівку. Гіпсова техніка.	2
3	Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.	2
4	Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика.	2
5	Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.	2
6	Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.	2
7	Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба.	2
8	Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові.	2
9	Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.	2
10	Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення.	2
11	Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика.	2
12	Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.	2
13	Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування.	2
14	Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування	2
15	Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.	2
16	Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування.	2
17	Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічних розбір хворого з інфікованою раною.	2
18	Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху. Опіки, викликані запалювальними сумішами.	2
19	Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.	2

20	Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості.	2
	Разом за блоком 1	40
	БЛОК 2	
21	Загальні питання хірургічної інфекції. Збудники неспецифічної хірургічної інфекції та механізми їх агресії. Транслокація мікрофлори. Місцева та загальна реакція організму. Методи діагностики і загальні принципи лікування. ВІЛ інфекція в хірургії.	2
22	Гострі гнійні захворювання м'яких тканин: фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха,	2
23	Панарицій. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Лімфангіт, лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.	2
24	Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика.	2
25	Правець. Сибірка. Дифтерія рани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Діагностика, профілактика та принципи лікування правця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.	2
26	Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. Дезінтоксикаційна терапія та імунокорекція.	2
27	Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування	2
28	Трансплантологія. Класифікація трансплантатів. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації.	2
29	Пухлини. Етіологія, патогенез. Доброякісні і злоякісні пухлини. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви. Методи діагностики. Принципи лікування	2
30	Обстеження хірургічного хворого. Збір скарг, анамнезу захворювання і життя. Об'єктивне обстеження голови, шиї, грудної клітки. Живота, опорно-рухового апарату, судин, лімфатичних вузлів.	4
31	Курація хірургічного хворого	4
32	Захист історії хвороби	4
33	<i>Підсумковий контроль (практична частина)</i>	
	Разом за блоком 2	30
	Разом за дисципліною	70

4.3. Задання для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1	Десмургія. Визначення. Правила накладання та типи бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку.	3
2	Десмургія. Пов'язки на живіт, промежину, нижню кінцівку. Гіпсова техніка.	3
3	Антисептика. Види антисептики. Характеристика основних груп антисептичних засобів та основні способи їх застосування.	2
4	Внутрішньо-лікарняна інфекція. Санітарно-епідеміологічний режим. Асептика.	3
5	Хірургічна операція. Класифікація хірургічних операцій. Етапи хірургічного втручання. Передопераційна підготовка хворого та ведення післяопераційного періоду. Особливості хірургічного втручання в контексті невиліковного захворювання, покази. Поняття паліативної хірургії.	2
6	Кровотеча і крововтрата. Методи тимчасової та кінцевої зупинки кровотечі.	2
7	Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВО та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВО та Rh-фактор, біологічна проба.	3
8	Операція гемотрансфузія. Особливості трансфузії різних компонентів крові.	2
9	Ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика. Профілактика передачі інфекційних захворювань при трансфузії компонентів крові. Кровозамінники: класифікація, механізм дії, покази і способи застосування.	2
10	Місцеве знеболювання. Види. Показання, протипоказання, ускладнення.	2
11	Загальне знеболювання. Інгаляційний і неінгаляційний наркоз. Показання та протипоказання. Ускладнення та їх профілактика.	2
12	Реаніматологія: термінальні стани; клінічна смерть; базова серцево-легенева реанімація.	3
13	Закриті пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Клініка, діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин, перша медична допомога, принципи лікування.	2
14	Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування.	2
15	Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.	2
16	Рани, визначення, класифікація. Структура рани та перебіг ранового процесу. Особливості сучасної вогнепальної рани та мінно-вибухових ушкоджень. Випадкова контамінована рана: умови для розвитку інфекційного процесу в рані та їх усунення (ПХО). Чисті післяопераційні рани, особливості лікування.	3
17	Інфіковані рани. Стадії перебігу ранового процесу. Лікування інфікованої рани в залежності від стадії ранового процесу. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною.	2
18	Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Ураження світловим випромінюванням ядерного	2

	вибуху. Опіки, викликанні запалювальними сумішами.	
19	Опікова хвороба. Лікування опіку в стаціонарі в залежності від періоду опікової хвороби. Види хірургічних операцій, що застосовуються при лікуванні опіку.	2
20	Відмороження. Класифікація. Механізм ураження. Клінічні ознаки. Перша медична допомога та лікування. Електротравма: механізм ураження електричним струмом; клінічні ознаки; діагностика; перша медична допомога та її особливості.	2
	Підсумковий контроль	
	Разом за блоком 1	46
21	Загальні питання хірургічної інфекції: класифікація; збудники хірургічної інфекції; транслокація. Патогенез розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Принципи діагностики і лікування. Абсцес, флегмона.	2
22	Гострі гнійні захворювання м'яких тканин: фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха,	2
23	Панарицій. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Лімфангіт, лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.	2
24	Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика.	2
25	Правець. Сибірка. Дифтерія рани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Діагностика, профілактика та принципи лікування правця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.	2
26	Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності. Дезінтоксикаційна терапія та імюнокорекція.	2
27	Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування.	2
28	Трансплантологія. Класифікація трансплантатів. Особливості застосування різних видів трансплантатів. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації.	4
29	Пухлини. Етіологія, патогенез. Доброякісні і злоякісні пухлини. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви. Методи діагностики. Принципи лікування.	4
30	Обстеження хірургічного хворого. Збір скарг, анамнезу захворювання і життя. Об'єктивне обстеження голови, шиї, грудної клітки. Живота, опорно-рухового апарату, судин, лімфатичних вузлів.	4
31	Курація хірургічного хворого (перше заняття).	4
32	Курація хірургічного хворого (друге заняття).	4
33	Захист історії хвороби.	-
34	Підсумковий контроль	

	Разом за блоком 2	34
	Разом за дисципліною	80

Примітка: всі теми навчального плану входять до навчального плану аудиторних занять. Самостійне опрацювання цих тем окремо не винесене. Індивідуальне завдання не передбачалось.

Типові тестові задачі для розв'язування на практичних заняттях

Тема: Загальні питання хірургічної інфекції: класифікація; збудники хірургічної інфекції; транслокація. Патогенез розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Принципи діагностики і лікування. Абсцес, флегмона.

Тести з теми «Гнійно-септична хірургія (рани)».

I. Класифікація ран.

1. По відношенню до порожнин тіла рани ділять на:

- А) колоті, різані, вогнепальні
- Б) наскрізні, дотичні, сліпі
- В) проникаючі, непроникаючі
- Г) розчавлені, вогнепальні
- Д) хірургічні, бойові, випадкові

2. При класифікації за анатомічною локалізацією не виділяють поранення:

- А) магістральних кровоносних судин
- Б) голови
- В) шиї
- Г) грудей
- Д) живота

3. Первинна фаза ранового процесу за Кузіним називається:

- А) фазою судинних реакцій
- Б) фазою клітинних реакцій
- В) фазою регенерації
- Г) фазою реорганізації рубця та епітелізації
- Д) фазою запалення

4. Первинною раною називається рана, що утворилася:

- А) після розтину гнійного вогнища
- Б) внаслідок нагноєння операційної рани
- В) внаслідок нагноєння травматичної рани
- Г) внаслідок важкого імунодефіциту
- Д) після видалення стороннього тіла

5. У фазі запалення в гнійної рани відбувається:

- А) посилений ріст грануляцій
- Б) проліферація фібробластів
- В) накопичення недоокислених продуктів обміну
- Г) запусівання капілярів
- Д) розвиток фіброзної тканини

6. Третья фаза ранового процесу за Кузіним називається:

- А) фазою регенерації

- Б) фазою клітинної реакції
- В) фазою реорганізації рубця та епітелізації
- Г) фазою судинної реакції
- Д) фазою запалення

7. Одним з достовірних способів контролю за перебігом ранового процесу у фазі запалення є:

- А) мікробне число на грам тканини рани
- Б) вимір площі рани
- В) контрактометрія рани
- Г) імунограма
- Д) дослідження вмісту еозинофілів у периферичній крові

8. Вторинна деструкція тканин в першій фазі ранового процесу обумовлена:

- А) розмірами рани
- Б) віком хворого
- В) вірулентністю мікрофлори
- Г) імунодефіцитом
- Д) надлишковим набряком

9. Випадкова рана є інфікованою через:

- А) 2 години
- Б) 4 години
- В) 5 годин
- Г) 8 годин
- Д) 12 годин

10. Критичний рівень бактеріального забруднення ран дорівнює:

- А) 10¹⁰ - 10¹¹
- Б) 10¹² - 10¹³
- В) 10² - 10³
- Г) 10⁷ - 10⁸
- Д) 10⁵ - 10⁶ на 1 см² поверхні рани

11. Фібробластична реакція в фазі регенерації ранового процесу забезпечує:

- А) некроліз
- Б) бактеріоліз, протеоліз
- В) імунологічні реакції
- Г) колагенеза
- Д) вироблення гістаміну

12. Переходу рани зі стану первинного бактеріального забруднення в стан інфікування сприяє:

- А) використання гіпсової пов'язки
- Б) застосування оклюзійної пов'язки
- В) спосіб транспортування хворого в стаціонар
- Г) температура навколишнього середовища
- Д) імунодефіцитний стан хворого

13. Вторинною гнійною раною називається рана, що утворилася:

- А) після некротомії
- Б) внаслідок авітамінозу

- В) після розтину гнійного вогнища
- Г) внаслідок нагноєння травматичної рани
- Д) після некректомії

14. Як значення має виникнення вторинного інфікування рани:

- А) скорочується термін до початку гнійного ускладнення
- Б) агравується тяжкість інфекційного ускладнення
- В) подовжуються терміни фази реорганізації рубця та епітелізації
- Г) різко зростає ймовірність гнійного ускладнення ранового процесу
- Д) подовжуються терміни фази регенерації

15. Первинне бактеріальне забруднення - це:

- А) проникнення мікробів у рану після поранення
- Б) потрапляння мікробів у рану в момент поранення
- В) потрапляння мікробів у рану в момент перев'язки
- Г) потрапляння мікробів у рану в процесі ПХО
- Д) все перераховане вірно

16. Загоєнню рани первинним натягом сприяє:

- А) активація фібринолізу
- Б) наявність у рані дренажу
- В) адаптація країв рани
- Г) утворення строми
- Д) утворення гематоми

17. Вторинною гнійною раною називається рана, що утворилася:

- А) після некректомії
- Б) внаслідок нагноєння чистої операційної рани
- В) після видалення стороннього тіла
- Г) внаслідок імунодефіциту
- Д) після розтину гнійного вогнища

18. Морфологічною основою рани в фазі запалення є:

- А) фібробласти
- Б) тучні клітини
- В) профібробласти
- Г) нейтрофіли, лімфоцити, макрофаги
- Д) тромбоцити

19. Загоєння ран вторинним натягом - це загоєння:

- А) за допомогою гранулювання
- Б) без натягу
- В) з судинною реакцією
- Г) шляхом епітелізації
- Д) після хірургічної обробки

20. Наскрізна рана з наявністю невеликого вхідного і великого вихідного отвору спостерігається при пораненні:

- А) фінкою
- Б) багнетом
- В) осколком
- Г) кулею з близької відстані

Д) шпагою

4.4. Забезпечення освітнього процесу

1. Мультимедійні проектори, комп'ютери, екрани для мультимедійних презентацій, лекційні презентації.
2. Демонстраційні екрани, ноутбуки, файли у Power Point та Word з задачами «Крок-1» для практичних та підсумкових занять.
3. Екзаменаційні білети.
4. Тести.

5. Підсумковий контроль

Перелік питань підсумкового контролю (екзамену)

1. М.І. Пирогов, його роль в розвитку вітчизняної хірургії.
2. Фурункул, фурункулез. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
3. Правила обробки (перев'язки) гнійної рани
5. Правила бинтування.
6. Фурункул, карбункул обличчя, особливості, клініка, лікування
7. Правила обробки (перев'язки) «чистої» рани
8. Правила для накладання пов'язок, що тверднуть
9. Карбункул, етіологія, патогенез, діагностика, лікування
10. Внутрішньолікарняна інфекція, причини виникнення та профілактика
11. Основні типи пов'язок.
12. Абсцес. Етіологія, клініка, лікування
13. Рани, класифікація
14. Антисептика. Суть методу, основні види
15. Флегмона, клініка, діагностика, лікування
16. Первинна хірургічна обробка рани
17. Антибіотики. Шляхи застосування, ускладнення і їх профілактика
18. Флегмони кисті. Клініка, діагностика, лікування
19. Правила обробки гнійної рани
20. Основні групи хімічних антисептичних речовин
21. Гідраденіт, клініка, лікування
22. Медичне сортування. Мета, завдання.
23. Методи контролю за стерилізацією
24. Лімфангіт, лімфаденіт. Причини, клініка, діагностика
25. Жгут кровозупинний. Види, правила накладання
26. Хірургічна операція. Класифікація в залежності від строку і об'єму виконання
27. Гнійний лактаційний мастит. Причини, клініка, діагностика, лікування, профілактика
28. Госпітальна інфекція. Причини, заходи запобігання поширенню інфекції
29. Методи підготовки рук хірурга до операції
30. Бешиха. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
31. Професійні шкідливості в роботі лікаря – хірурга
32. Панарицій. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
33. Принципи дії автоклаву, методи стерилізації перев'язочного матеріалу та операційної білизни.
34. Первинна хірургічна обробка рани
35. Основні принципи реанімації.

36. Класифікація ран, клінічні ознаки.
 37. Структура операційного блоку, вимоги до його пристрою, зони стерильності, види прибирань, режим роботи.
 38. Основні етапи розвитку анестезіології.
Місцеве знеболення. Показання, протипоказання.
Проби на сумісність при переливанні крові. Техніка і способи переливання крові.
 41. Анаеробна інфекція, газова гангрена, газова флегмона. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
 42. Інфільтраційна анестезія за А.В. Вишневським.
 43. Препарати і компоненти крові. Кровозамінників. Принципи їх застосування.
 44. Парапроктит. Клініка, діагностика, лікування.
 45. Способи місцевого знеболення, новокаїнові блокади.
 46. Значення резус-фактора при переливанні компонентів крові. Ускладнення, пов'язані з переливанням резус-несумісної крові та їх профілактика.
 47. Тимчасові та кінцеві методи зупинки кровотечі.
 48. Електротравма, особливості впливу на організм людини. Перша допомога при дії електричного струму.
 49. Клініка гострої кровотечі і крововтрати. Способи боротьби з гострою крововтратою.
 50. Передстерилізаційна підготовка і методи стерилізації інструментів.
 51. Опіки, класифікація в залежності від ступеня пошкодження.
 52. Способи тимчасової зупинки кровотечі. Правила накладання джгута.
 53. Ускладнення в післяопераційному періоді, лікування ускладнень, їх профілактика
 54. Диференційна діагностика доброякісних і злоякісних пухлин.
 55. Способи остаточної зупинки кровотечі: механічні, фізичні, хімічні та біологічні.
 56. Основні етапи хірургічної операції.
 57. Термінальні стани.
 58. Поняття про травматизм. Види травматизму. Профілактика травматизму.
- Організація першої долікарської допомоги при травмах.
59. Особливості стерилізації інструментів з оптичною системою.
 60. Стадії наркозу.
 61. Травма грудної клітки. Діагностика пневмотораксу та гемотораксу.
 62. Крововтрата, класифікація за ступенем важкості, принципи лікування.
 63. Загальні принципи лікування пухлин.
 64. Професійні шкідливості в роботі лікаря – хірурга
 65. Інфекційні ускладнення рани.
 66. Гострий гематогенний остеомієліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування
 67. Класифікація переломів кісток, принципи діагностики та лікування.
 68. Первинна хірургічна обробка рани.
 69. Основні правила хірургічної деонтології.
 70. Організація допомоги травматологічним хворим. Травматизм, визначення, класифікація.
 71. Антибіотики. Шляхи застосування, ускладнення.
 72. Перша допомога при наявній рані.
 73. Опіки. Характеристика за ступенями. Особливості опікового шоку.
 74. Визначення групи крові і Rh-фактору.
 75. Трофічні виразки. Причини, особливості клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування.

76. Первинна хірургічна обробка ран. Показання та протипоказання.
77. Фізична, механічна, хімічна, біологічна антисептика.
78. Кровотеча, причини, види, діагностика.
79. Місцева анестезія. Її види, переваги і недоліки. Роль А. В. Вишневського в розвитку методу.
80. Внутрішпитальна інфекція, шляхи розповсюдження та її профілактика.
81. Облітеруючий ендартеріт та облітеруючий атеросклероз. Клініка, діагностика, лікування
82. Етика і деонтологія в хірургічному стаціонарі. Психологічна підготовка пацієнта до операції. Оформлення згоди пацієнта на оперативне лікування або відмова від нього.
83. Вивихи. Механізм виникнення. Методи лікування.
84. Пролежні. Механізм виникнення. Лікування, профілактика.
85. Операція, визначення, класифікації операцій, етапи операції.
86. Основні принципи організації роботи в операційній та перев'язочній.
87. Перша допомога при переломах. Імобілізація, транспортування. Основні принципи лікування переломів.
88. Загальні принципи лікування хворих з гнійною хірургічною інфекцією.
89. Трансплантологія. Класифікація трансплантатів.
90. Особливості застосування різних видів трансплантатів.
91. Деонтологічні аспекти, правові та юридичні основи при трансплантації.
92. Пухлини. Етіологія, патогенез.
93. Доброякісні і злоякісні пухлини
94. Гістогенетична, морфологічна, клінічна і міжнародна (TNM) класифікації.
95. Клінічні групи онкологічних хворих. Клінічні прояви.
96. Методи діагностики. Принципи лікування онкологічних хворих
97. Хірургічний сепсис (Сепсис-3): визначення, етіологія, класифікація, патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування.
98. Септичний шок. Синдром поліорганної недостатності.
99. Дезінтоксикаційна терапія та імунокорекція.
100. Гнилісна хірургічна інфекція: збудники, особливості клінічної симптоматики і перебігу, принципи лікування
101. Анаеробна газова гангрена: етіологія, патогенез, клініка, лікування, специфічна і неспецифічна профілактика.
102. Пращець. Сибірка. Дифтерія рани.
103. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика прашця, сибірки, дифтерії рани
104. Діагностика, профілактика та принципи лікування прашця в умовах військових дій та екстремальних ситуацій
105. Змертвіння. Некроз. Гангрена
106. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування.
107. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин
108. Фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха
109. Флегмони кисті. Особливості анатомічної будови кисті.
110. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування
111. Лімфангіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.
112. Лімфаденіт: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування.
113. Асептика. Визначення. Профілактика повітряно-краплинної інфекції.

114. Принципи дії автоклаву, методи стерилізації перев'язочного матеріалу та операційної білизни.
115. Методи контролю за стерильністю.
116. Передстерилізаційна підготовка інструментів і методи їх стерилізації. Методи контролю передстерилізаційної обробки інструментів.
117. Хімічні методи стерилізації. Особливості стерилізації інструментів з оптичною системою.
118. Класифікація і вимоги до шовного матеріалу. Методи стерилізації шовного матеріалу.
119. Імплантаційна інфекція. Джерела. Особливості профілактики.
120. Методи підготовки рук хірурга до операції.
121. Способи підготовки та обробки операційного поля .
122. Основні принципи організації роботи в операційній та перев'язочній.
123. Хірургічна операція. Класифікація в залежності від строку і об'єму виконання.
124. Класифікація хірургічних операції в залежності від мети. Симультантні та комбіновані операції.
125. Одномоментні, багатомоментні, повторні операції
126. Типові, атипові, спеціальні хірургічні операції. Класифікація операцій по ступеню інфікування
127. Основні етапи хірургічної операції.
128. Основні інтраопераційні ускладнення. Інтраопераційна профілактика інфекційних ускладнень.
129. Особливості підготовки хворих до планових і термінових операцій.
130. Передопераційний період. Визначення, основні задачі діагностичного етапу
131. Передопераційний період. Безпосередня підготовка хворого до операції
132. Ступені ризику операції.
133. Післяопераційний період. Визначення, задачі.
134. Фізіологічні фази післяопераційного періоду та клінічні етапи.
135. Неускладнений післяопераційний період. Основні принципи ведення післяопераційного періоду.
136. Ускладнення в післяопераційному періоді з боку рани, лікування цих ускладнень, їх профілактика.
137. Ускладнення в післяопераційному періоді з боку серцево-судинної системи та дихальної системи, лікування цих ускладнень, їх профілактика.
138. Ускладнення в післяопераційному періоді з боку шлунково-кишкового тракту та сечовидільної системи, лікування цих ускладнень, їх профілактика
139. Профілактика та лікування пролежнів.
140. Кровотеча. Визначення. Класифікація.
141. Класифікація кровотеч в залежності від ступеню важкості.
142. Зміни в організмі при гострій крововтраті. Компенсаторно-приспосувальні механізми.
143. Кровотеча в черевну порожнину, клініка, діагностика. Лікування
144. Синдром масивних гемотрансфузій. Клініка, діагностика, лікування та попередження
145. Цитратна та калієва інтоксикація. Клініка, діагностика, лікування та попередження.

146. Ускладнення інфекційного характеру. Клініка, діагностика, лікування та попередження
147. Показання та протипоказання до донорства.
148. Обстеження донорів. Методи консервування крові та її препаратів.
149. Характеристика основних анестетиків для місцевого знеболення.
150. Інфільтраційна анестезія за А. В. Вишневським. Можливі ускладнення.

«0» варіант екзаменаційного білету

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Рівень вищої освіти – магістр

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 222 Медицина

Навчальна дисципліна – **Загальна хірургія**

Варіант № 0

1.1. М.І. Пирогов, його роль в розвитку вітчизняної хірургії.

1.2. Ускладнення при трансфузії компонентів крові, їх класифікація, патогенез, клініка, диференційна діагностика.

1.3. Різновиди місцевого знеболення (поверхнева, поширена інфільтративна, регіональна, субарахноїдальна, епідуральна, внутрішньо-кісткова).

1.4. Засоби транспортної іммобілізації та особливості їх застосування при переломах кісток. Принципи лікування переломів кісток в умовах стаціонару

1.5. Провести в/венну ін'єкцію. Пояснити Ваші дії.

1.6. Завдання.

До лікарні звернувся хворий зі скаргами на біль в ділянці промежини та відхідного каналу, лихоманку. Біль посилюється при рухах та дефекації. Об'єктивно: при огляді промежини справа на 3 см від ануса овальної форми червоне випинання, різко болісне, з розм'якшенням в центрі. Який із лікувальних заходів являється найбільш ефективним в даному випадку?

1. Розтин та дренирування гнояка

2. Масивна антибактеріальна терапія

3. Дезитоксикаційна терапія

4. УВЧ

5. Компреси з розчином деміксиду та інших мед. препаратів

Примітка: максимальна оцінка відповіді на питання – 12 балів,

максимальна оцінка відповіді на завдання – 20 балів, разом 80 балів.

Протокол засідання кафедри терапевтичних та хірургічних дисциплін № ____
від «__» _____ 2019

І так 30 варіантів білетів та 30 віриантів тестів.

Приклад підсумкової контрольної роботи за блоком 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. П. МОГИЛИ
Кафедра терапевтичних та хірургічних дисциплін

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з дисципліни «Загальна хірургія»

Варіант 1

Тема 1. «Введення в хірургію. Гігієна в хірургічному стаціонарі. Робота середнього персоналу в хірургічному відділенні»

I. Розв'язати тестові завдання:

1. Як часто слід проводити вологе прибирання палат?

- А. У міру необхідності.
- Б. У міру необхідності, але не рідше двох разів на день.
- В. Щодня.
- Г. 3 рази в день.
- Д. У міру необхідності, але не рідше 3 разів на тиждень.

2. В яку палату повинна бути госпіталізована хвора з інфільтратом, ознаками флюктуації?

- А. У палату інтенсивного післяопераційного спостереження.
- Б. Ізолятор.
- В. Загальну палату.
- Г. Палату гнійного відділення.
- Д. Окрему палату.

3. Як часто слід проводити зміну натільної і постільної білизни?

- А. 1 раз в 10 днів.
- Б. Щотижня, після прийняття душу або ванни.
- В. У міру його забруднення, але не рідше 1 разу на 10 днів.
- Г. У міру наростання дискомфорту стану.
- Д. 1 раз в 3 дня.

4. Які ускладнення пов'язані з порушенням правил асептики і антисептики при проведенні ін'єкцій?

- А. Повітряна і жирова емболія.
- Б. Алергічні реакції.
- В. Розвиток постін'єкційні інфільтратів і абсцесів.
- Г. Захворювання сироватковим гепатитом В, С.
- Д. Шкіряний дерматит.

5. Що вивчає медична деонтологія?

- А. Клінічні прояви різних захворювань.
- Б. Взаємовідносини персональні між медичними працівниками і хворим.
- В. Коло питань боргу, моралі і професійної етики медпрацівників.
- Г. Оцінку професіоналізму медпрацівників.
- Д. Ятрогенні захворювання.

6. Хто здійснює догляд за хворим?

- А. Лікар.
- Б. Родичі хворого.
- В. Молодший і середній медперсонал, родичі хворого, у кожного є свої функції.
- Г. Молодший медперсонал

7. Що означає поняття «спеціальний» догляд?
- А. Догляд, здійснюваний особливо ретельно.
 - Б. Догляд, що проводиться в спеціальних умовах.
 - В. Догляд, що вимагає присутності певних фахівців.
 - Г. Догляд, який передбачає додаткові заходи у зв'язку зі специфікою захворювання.
 - Д. Догляд, обумовлений соціальним становищем хворого.
8. У хворого, направленого на госпіталізацію, в приймальному відділенні обнаружени платтяні воші. Ваші дії:
- А. Відмовити хворому в госпіталізації.
 - Б. Провести повторне миття з милом в ванні, відправити одяг і білизна больного в дезинсекційну камеру
 - В. Провести санітарну обробку, що включає стрижку волосся голови, смазування волосся сумішшю гасу і соняшникової олії, подальше миття голови із застосуванням гарячого 10% розчину столового оцту
 - Г. Переодягнення в лікарняний одяг.
 - Д. Викликати дезінфекційну службу.
9. У приймальне відділення поступив хворий зі скаргами на болі в животі. Проний стан хворого задовільний. Чи можна йому прийняти гігієнічну ванну?
- А можна.
 - Б. Не можна.
 - В. Можна після виключення гострого хірургічного захворювання.
 - Г. Можна, однак температура води повинна бути не вище 38 ° С.
 - Д. Можна, якщо хворий не може стояти.
10. У приймальне відділення доставлений хворий з підозрою на шлунково-кишкова кровотеча (3 години тому була блювота вмістом типу «кофейної гущі»). Почувається суб'єктивно задовільно, може передв'ягаться самостійно. Як транспортувати хворого в відділення?
- А. Пішки в супроводі медсестри.
 - Б. У кріслі-каталці.
 - В. Тільки на каталці.
 - Г. Тільки на каталці в супроводі медсестри.
 - Д. Тільки в кріслі-каталці в супроводі молодшої медсестри.
11. З якою метою хворим із захворюваннями серцево-судинної системи, що страждають важкою задишкою, рекомендують приймати в ліжку положення?
- А. У такому положенні зручніше годувати.
 - Б. Зменшується застій крові в малому колі кровообігу.
 - В. Зменшується небезпека виникнення пролежнів.
 - Г. Попереджує западання язика.
 - Д. Профілактика розвитку набряку легенів
12. У чому полягає основне призначення функціональної ліжка?
- А. Дозволяє надати хворому найбільш вигідне і зручне для нього положення.
 - Б. Її можна легко і швидко пересувати.
 - В. Полегшує медперсоналу виконання їхніх функцій з лікування та догляду.
 - Г. Профілактика пролежнів.
 - Д. Профілактика формування тромбоутворення в периферических судинах

13. Чи можуть виникати пролежні при вимушеному сидячому положенні більших?

А. Не можуть, оскільки пролежні утворюються тільки при положенні хворого на спині, на животі або на боці.

Б. Чи можуть в області сідничних горбів.

В. Не можуть, оскільки при сидячому положенні між кістковими виступами і матрацом залишається великий шар підшкірно-жирової клітковини і мишечної тканини.

Г. Можуть, в будь-якому положенні хворого.

Д. Чи можуть, в області кісток п'ят.

14. Чому подкладной коло не можна надувати занадто сильно?

А. Він швидко вийде з ладу.

Б. Йому важко буде надати в ліжку стійке положення.

В. Він повинен міняти свою форму при рухах хворого.

Г. Викликає появі пролежнів.

Д. Сприяє утворенню поприлості.

15. Що слід зробити в початковій стадії утворення пролежнів?

А. Посилити всі профілактичні заходи (утримання ліжку, зміна положення хворого, ретельний туалет шкіри).

Б. Використовувати різні біологічно активні мазі.

В. Провести хірургічне лікування.

Г. Призначити фізіопроцедури на уражену область (УВЧ, УФО), обробити уражені ділянки 1% розчином брильянтового зеленого, міцним розчином марганцевокислого калію, 5-10% розчином йоду.

Д. Накласти пластирну пов'язку.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів), виконання індивідуальних завдань, їх захист.

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а так само результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних задач і тестових завдань, інтерпретації результатів клініко-інструментальних і клініко-лабораторних досліджень, контролю засвоєння практичних навичок.

Проміжний контроль. Перевірка можливості використання студентами для клініко-діагностичного аналізу отриманих теоретичних знань і практичних навичок по всіх вивчених темах, а так само результатів самостійної роботи студентів. Здійснюється на останньому занятті за розділом шляхом здачі практичних навичок, рішення ситуаційних завдань і тестування.

Підсумкова контрольна робота (ПКР) проводиться по завершенню вивчення всіх тем блоку на останньому контрольному занятті семестру.

З метою оцінки результатів навчання з усієї дисципліни проводиться підсумковий контроль у формі **екзамену**, який рекомендовано для навчальних дисциплін, що є складовою інтегрованих тестових іспитів ЄДКІ та «Крок-2».

До проміжного підсумкового контролю (атестація) та підсумкового контролю (екзамен) допускаються студенти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів, не менше, ніж мінімальну – **70 балів у осінньому семестрі та 40 балів у весняному семестрі**.

До екзамену допускаються лише студенти, яким зараховані обидві підсумкові контрольні роботи (за блоком 1 та 2) з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

В осінньому семестрі позитивна оцінка на кожному практичному занятті може бути від 3,5 балів (70 балів: 20 практичних занять) до 6 балів (120: 20). Оцінка нижче 4 балів означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.

На ПКР за блоком 1 студент може максимально отримати 80 балів. ПКР вважається зарахованою, якщо студент набрав не менше ніж 50 балів.

У весняному семестрі позитивна оцінка на практичному занятті може бути від 3,6 балів (40 балів: 11 тем практичних занять) до 7,3 балів (80: 11). Оцінка нижче 3,6 балів означає «незадовільно», заняття не зараховане і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.

На ПКР за блоком 2 студент може максимально отримати 40 балів. ПКР вважається зарахованою, якщо студент набрав не менше ніж 30 балів.

На іспиті студент може отримати від 50 до 80 балів; розподіл балів на іспиті див. вище у прикладі екзаменаційного білету.

Оцінка успішності студента

Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
Блок 1	
Тема 1	6
Тема 2	6
Тема 3	6
Тема 4	6
Тема 5	6
Тема 6	6
Тема 7	6
Тема 8	6
Тема 9	6
Тема 10	6
Тема 11	6
Тема 12	6
Тема 13	6
Тема 14	6
Тема 15	6
Тема 16	6
Тема 17	6
Тема 18	6
Тема 19	6
Тема 20	6
Разом	120

Підсумкова контрольна робота за блоком 1	80
Разом за блоком 1	200
Блок 2	
Тема 1	7,3
Тема 2	7,3
Тема 3	7,3
Тема 4	7,3
Тема 5	7,3
Тема 6	7,3
Тема 7	7,3
Тема 8	7,3
Тема 9	7,3
Тема 10	7,3
Тема 11	7,3
Разом	80
Підсумкова контрольна робота за блоком 2	40
Разом за блоком 2	120
Екзамен	80
Разом за блоком 2 та екзаменом	200

Критерії оцінювання знань

Оцінкою 6 балів в осінньому семестрі (7-7,3 бала у весняному семестрі), 71-80 балів на ПКР в осінньому семестрі (38–40 балів у весняному семестрі) та 71-80 балів на іспиті (А за шкалою ECTS, та 5 за національною шкалою) відповідь студента оцінюється, якщо вона демонструє глибокі знання всіх теоретичних положень і вміння застосовувати теоретичний матеріал для практичного аналізу і не має ніяких неточностей.

Оцінкою 5 балів в осінньому семестрі (5-6 балів у весняному семестрі), 61-70 балів на ПКР в осінньому семестрі (35–37 балів на ПКР у весняному семестрі) та 61-70 балів на іспиті (В та С за шкалою ECTS та 4 за національною шкалою) відповідь оцінюється, якщо вона показує знання всіх теоретичних положень, вміння застосовувати їх практично, але допускаються деякі принципові неточності.

Оцінкою 3,5-4 бали в осінньому семестрі (3,6-4 бали у весняному семестрі), 50-60 балів на ПКР в осінньому семестрі (30-34 бали на ПКР у весняному семестрі) та 50-60 балів на іспиті (D та E за шкалою ECTS та 3 за національною шкалою) відповідь студента оцінюється за умови, що він знає головні теоретичні положення та може використати їх на практиці.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні (базові)

1. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, , І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів С. Д. Хіміча, М.Д. Желіби,. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 608 с.

2. Загальна хірургія: підручник / М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч, І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів М.Д. Желіби, С. Д. Хіміча. – К.: ВСВ «Медицина», 2010, 2016. – 448 с.
3. Общая хирургия: учебник / Н. Д. Желибы, С. Д. Химич, И. Г. Герич и др.: под ред. профессоров Н. Д. Желибы, С. Д. Химича. – К.: ВСИ «Медицина», 2011, 2016. – 488 с.
4. Десмургія. Навчальний посібник / О. О. Виноградов, М. О. Ропасва, О. І. Гужва, А. В. Радченко. – Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015.

Додаткові:

1. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / за ред. проф. Польового В.П., Шкваровського І. В., Желіби М.Д. – Чернівці: Медуніверситет, 2013. – 252 с.
2. Догляд за хворими хірургічного профілю / В. П. Польовий, О. Й. Хомко, С. П. Польова, А. С. Паляниця, І. О. Вишневецький. – Чернівці: Медуніверситет – 2012. – 380 с.
3. Казицкий В. М. Десмургія / В. М. Казицкий, Н. А. Корж. – Київ, 1999.
4. Клінічна онкологія: Посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів/ Б. А. Болюх, В. В. Петрушенко, А. А. Ткач та ін.; за ред. д.мед.н., проф. Б. А. Болюха. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2012. – 704 с.
5. Медицина катастроф (основы оказания медицинской помощи пострадавшим на догоспитальном этапе) / Под ред. Х. А. Мусалатова. – М., 2002. – 440 с.
6. Парамонов Б.А., Порембский Я.О., Яблонский В.Г. Ожоги: Руков. для врачей. — СПб.: СпецЛит, 2000. — 480 с.
7. Перша долікарська допомога / Андрущенко В. П., Кушта Ю. Ф., Андрущенко Д. В. – Львів, Львівський національний медичний університет, 2011. – 351 с.
8. Петриченко Т. В. Перша медична допомога. – 2007 р. – 248 с.
9. Польовий В. П. Догляд за хворими хірургічного профілю / В. П. Польовий, О. Й. Хомко, С. П. Польова, А. С. Паляниця. – Чернівці: Медуніверситет, 2012. – 380 с.
10. Польовий В. П. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / В. П. Польовий, І. В. Шкварковський, М. Д. Желіба. – Чернівці : Медуніверситет, 2013. – 252 с.
11. Фісталь Е.Я., Козинець Г.П., Самойленко Г.Є. та ін. Комбустіологія. – К., 2004. – 184 с.
12. Хіміч С. Д. Довідник хірурга / С. Д. Хіміч. – Київ : Здоров'я, 2011. – 240 с.
13. Чен Г. Руководство по технике врачебных манипуляций (2-е издание) / Г. Чен, К. Дж. Соннендэй, К. Д. Лилремо. – Москва: Медицинская литература, 2002. – 384 с.
14. Юрихин А. П. Десмургія / А. П. Юрихин. – Ленинград, 1986.
15. Хірургія. Т.1: Підручник з загальної хірургії / за редакцією Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шідловського. – Дніпропетровськ.: РВА «Дніпро VAL», 2006. – 443 с.
16. Пантьо В. І. Загальна хірургія: навчальний посібник / В. І. Пантьо, В. М. Шимон, О. О. Болдіжар – Ужгород: ІВА, 2010. – 464 с.
17. Бутирський О. Г. Загальна хірургія: посібник для студентів, лікарів-інтернів та молодих хірургів / О. Г. Бутирський. – Сімферополь: ПП «Эльїньо», 2009. – 460 с.
18. Бутырский А. Г. Общая хирургия (с алгоритмами ухода за хирургическими больными): учебное пособие для студентов, обучающихся на английском языке / А. Г. Бутырский. – Симферополь : КГМУ, 2004. – 478 с. : с. ил.
19. Петров С. В. Общая хирургия: учебник / С. В. Петров. – СПб: Питер, 2005.

20. Ляпіс М. О. Методика обстеження хірургічного хворого / М. О. Ляпіс – Тернопіль, 2000.
21. Жученко С. П. Загальна хірургія / С. П. Жученко, М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч. – Київ: Здоров'я, 1999. – 368 с.
22. Черенько М. П. Загальна хірургія / М. П. Черенько, Ж. М. Ваврик. – Київ : Здоров'я, 1999.
23. Общая хирургия: Учебник для медицинских вузов / Под ред. П. Н.Зубарева, М. И. Лыткина, М .В. Елифанова. – 2-е изд., доп. и перераб. – СПб: СпецЛит., 2004. – 491 с.
24. Гостищев В. К. Общая хирургия / В. К. Гостищев. – Москва, 1993.
25. Волколаков Я. В. Общая хирургия / Я. В. Волколаков. – Рига, 1989.
26. Kushnir R. Ya. General surgery / R. Ya. Kushnir. – Ternopil: Ukrmedknyha, 2005. – 308 p.
27. Lyapis M. A. Methods of examination of a surgical patient / M. A. Lyapis. – Ternopil: Ukrmedbook, 2004. – 156 p.
28. Schevchenko S. I. Surgery / S. I. Schevchenko and others. – Kharcov, 2004.
29. Общая хирургия: Учебник для медицинских вузов/Под ред. П. Н .Зубарева, М. И. Лыткина, М. В. Елифанова. - 2-е изд., доп и перераб.-СПб:СпецЛит.,2004.- 491 с.
30. Butyrsky A. General surgery. – Simferopol. 2004.
31. Schevchenko S .I. and others. Surgery. – Kharcov. 2004
32. Clinical wound management / Prem P. Gogia. – SLACK Incorporated, 1995.
33. Kushnir R. Lectures of General surgery. – 2005.
34. Lyapis M.A. Methods of examination of a surgical patients. – 2004.
35. Methodological recommendations on surgical patients care. – Vinnitsa medical national university, 2006.